

Phát triển bền vững - Mục tiêu hướng đến của cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam

VIỆT CƯỜNG

Hội nhập kinh tế quốc tế mở ra cơ hội nhưng cũng đặt ra thách thức lớn cho các doanh nghiệp Việt Nam, đặc biệt là áp lực cạnh tranh. Phát triển bền vững chính là cách nâng cao hiệu quả và sức cạnh tranh, uy tín của doanh nghiệp trên thương trường, giúp doanh nghiệp xây dựng giá trị bền vững lâu dài, đồng thời, tạo ra những tác động tích cực cho môi trường và xã hội.

Khái niệm mới với nhiều doanh nghiệp

Cuối tháng 9/2015, Liên hợp quốc đã đưa ra 17 mục tiêu phát triển bền vững cho giai đoạn 2015 - 2030. Đây là lần đầu tiên, 193 quốc gia thành viên của tổ chức này, trong đó có Việt Nam, đã kêu gọi mạnh mẽ khu vực doanh nghiệp áp dụng những giải pháp kinh doanh sáng tạo nhằm góp phần giải quyết các thách thức phát triển bền vững.

Tuy không phải là vấn đề mới, nhưng phát triển bền vững chưa được triển khai rộng ở Việt Nam, số lượng doanh nghiệp tham gia chưa nhiều. Ông Nguyễn Quang Vinh, Phó Tổng thư ký VCCI kiêm Tổng thư ký Hội đồng Doanh nghiệp vì sự phát triển bền vững Việt Nam (VBCSD), cho biết, Tập đoàn Bảo Việt, Tập đoàn Hoàng Anh Gia Lai, Saigontourist, Tập đoàn TBS, Công ty TNHH Nhà máy Bia Việt Nam... là những doanh nghiệp tiêu biểu đã và đang làm tốt công tác phát triển bền vững. Đây là những doanh nghiệp tiên phong trong việc thực hiện báo cáo bền vững. Lập báo cáo bền vững chính là biện pháp để doanh nghiệp đánh giá hiệu quả triển khai chiến lược phát triển bền vững theo từng năm. Chiến lược phát triển bền vững của các doanh nghiệp này tập trung vào việc thực hiện thành công mục

tiêu tăng trưởng kinh tế vững chắc trong dài hạn, kết hợp với thực hiện các mục tiêu xã hội và môi trường, đảm bảo hài hòa lợi ích của các bên liên quan.

Là một trong những công ty tư nhân lớn nhất Việt Nam, Tập đoàn Hoàng Anh Gia Lai hiện đang tập trung vào 2 ngành kinh doanh chủ lực là bất động sản và nông nghiệp, đồng thời mở rộng quy mô đầu tư ra các quốc gia lân cận. Đại diện Hoàng Anh Gia Lai cho biết, các hoạt động của tập đoàn không chỉ đơn thuần thực hiện mục tiêu kinh doanh, mà còn chú trọng đến những trách nhiệm và nghĩa vụ xã hội đối với cộng đồng; hướng đến mục tiêu bảo vệ môi trường và chia sẻ cho cộng đồng xã hội các giá trị lợi ích mà tập đoàn thu được từ hoạt động đầu tư và kinh doanh.

Ông Đào Đình Thi, Chủ tịch Hội đồng quản trị Tập đoàn Bảo Việt khẳng định, báo cáo phát triển bền vững luôn được Bảo Việt chú trọng đầu tư nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả hoạt động và phục vụ nhu cầu thông tin của các bên quan tâm. Sau 3 năm thực hiện, báo cáo phát triển bền vững của Bảo Việt đã được ghi nhận với các giải thưởng trong nước và quốc tế như: Giải Nhất trong nước năm 2013 và giải Vàng quốc tế năm 2014. Đối với báo cáo năm 2015, Bảo Việt đã thực hiện kiểm toán một số chỉ tiêu trong báo cáo phát triển bền vững, bao hàm đầy đủ các yếu tố về kinh tế - xã hội và môi trường.

Những năm qua, thực hiện mục tiêu phát triển bền vững, Công ty Vinamilk cũng đã thực hiện báo cáo bền vững thường

niên. Vinamilk xác định nguyên tắc kinh doanh là gắn kết một cách hài hòa giữa mục tiêu kinh doanh và trách nhiệm với xã hội, hướng đến phát triển bền vững. Theo đó, định hướng phát triển bền vững của Vinamilk tập trung vào thực hiện tốt trách nhiệm phát triển kinh tế địa phương nơi có dự án hoặc nhà máy mà Vinamilk đầu tư kinh doanh.

Một điển hình khác về phát triển bền vững có thể kể đến là Công ty TNHH Nhà máy Bia Việt Nam. Báo cáo phát triển bền vững của Công ty cho thấy, những tác động tích cực mà chiến lược phát triển bền vững đã mang lại cho chính doanh nghiệp, môi trường và xã hội. Thực hiện chiến lược phát triển bền vững, Công ty đã tập trung xây dựng văn hóa uống có trách nhiệm trong cộng đồng, bảo vệ nguồn nước, giảm thiểu các tác động xấu đến môi trường và xã hội trong toàn bộ chuỗi cung ứng, chung tay giải quyết những vấn đề kinh tế - xã hội hướng đến phát triển bền vững phù hợp với bối cảnh văn hóa, xã hội của Việt Nam.

Ông Trần Phong, Cục trưởng Cục Môi trường phía Nam, Bộ Tài nguyên và Môi trường cho rằng, kết quả hoạt động của Công ty TNHH Nhà máy Bia Việt Nam cho thấy, việc xây dựng mô hình phát triển bền vững không quá khó nếu doanh nghiệp tự đặt ra những tiêu chí cụ thể, cùng với những công cụ đo lường đánh giá những tiêu chí này một cách công khai, minh bạch.

Hiện tại, ở Việt Nam chưa có bộ tiêu chí đánh giá doanh nghiệp phát triển bền vững. Các doanh nghiệp của Việt Nam chỉ được vinh danh theo các danh hiệu và giải thưởng như: Giải thưởng chất lượng quốc gia, Doanh nghiệp tiêu biểu... hoặc các chỉ số khác có liên quan đến phát triển bền vững.

Theo Báo cáo Chỉ số tín nhiệm Trusted Brand Index 2015 do Viện Doanh nghiệp Việt Nam phối hợp với Tổ chức Đánh giá và Chứng nhận Quốc tế InterConformity (Cộng hòa Liên bang Đức) thực hiện, có 149 doanh nghiệp thành viên xuất sắc áp dụng quy trình phù hợp với yêu cầu của hệ thống phát triển thương hiệu và 37 doanh nghiệp thành viên xuất sắc áp dụng quy trình phù hợp với yêu cầu của hệ thống phát triển bền vững.

Doanh nghiệp phát triển bền vững được đánh giá trên 3 khía cạnh: Quá trình sản xuất sạch và hiệu quả; sản phẩm thân thiện với môi trường và thực hiện đầy đủ trách nhiệm xã hội. Tính đến năm 2015, chương trình này đã khảo sát và cập nhật thông tin cho hơn 12.000 doanh nghiệp trên hệ thống dữ liệu của mạng doanh nghiệp Việt Nam và 645 thành viên chính thức. Nhưng thực tế hiện nay chỉ còn khoảng 66,7% doanh nghiệp thành viên tiếp tục duy trì áp dụng hệ thống này, trong đó, 155 doanh nghiệp thành viên xây dựng và áp dụng hiệu quả hệ thống quản lý chất lượng quốc tế theo mô hình tinh gọn Lean QMS; 275 doanh nghiệp thực hành tốt quy trình kiểm soát nhà cung cấp, đảm bảo chất lượng phù hợp theo chuẩn mực của hệ thống quản lý chất lượng quốc tế. So với tổng số khoảng 500.000 doanh nghiệp đăng ký hoạt động trên cả nước, số lượng doanh nghiệp Việt Nam được đánh giá các chỉ số tín nhiệm như vậy còn khá khiêm tốn.

Hoàn thiện bộ chỉ số doanh nghiệp bền vững

Phần lớn doanh nghiệp Việt Nam có quy mô vừa và nhỏ, năng lực tài chính hạn chế và chưa đầu tư thỏa đáng cho chiến lược sản xuất - kinh doanh dài hạn. Đặc biệt, chưa có nhiều doanh nghiệp đưa phát triển bền vững vào trọng

tâm chiến lược kinh doanh, thậm chí chưa hiểu rõ về khái niệm phát triển bền vững. Nhiều doanh nghiệp vẫn đang hiểu phát triển bền vững chỉ đơn thuần ở khía cạnh “xanh” cho môi trường và từ thiện cho cộng đồng. Trong khi đó, phát triển bền vững là một chiến lược phát triển toàn diện trong toàn bộ chuỗi hoạt động của doanh nghiệp mà nếu áp dụng đúng sẽ mang lại những lợi ích thật sự và bền vững không chỉ cho doanh nghiệp mà còn cho môi trường và xã hội. Bởi vậy, hoàn thiện bộ chỉ số doanh nghiệp phát triển bền vững sẽ giúp doanh nghiệp Việt Nam dễ dàng vận dụng trong thực tiễn sản xuất - kinh doanh.

Bộ chỉ số doanh nghiệp bền vững được xây dựng như là thước đo giá trị của doanh nghiệp dựa trên các tiêu chí về phát triển bền vững trong các lĩnh vực kinh tế, môi trường và xã hội, là công cụ để ghi nhận các mục tiêu đo lường và quản lý các thay đổi nhằm làm cho hoạt động của doanh nghiệp được bền vững hơn. Bộ chỉ số doanh nghiệp bền vững bao gồm các tiêu chí phù hợp với bối cảnh chính trị, xã hội trong nước cũng như các thông lệ quốc tế. Hiện nay, bộ chỉ số này đang được thử nghiệm tại một số doanh nghiệp để chỉnh sửa, hoàn thiện cho phù hợp với thực tế, dự kiến đến cuối năm 2016 sẽ được ban hành chính thức.

Để phát triển nhanh và bền vững, doanh nghiệp cần tăng cường quản trị hiệu quả, đổi mới công nghệ để hạ giá thành, thay đổi tư duy, nâng cao nhận thức để xây dựng và chuyển đổi sang hệ thống quản lý mới với kế hoạch hành động xanh, tạo lập cơ sở vững chắc đảm bảo yếu tố môi trường, tính hiệu quả về sinh thái và sử dụng năng lượng, hạn chế phát thải nhà kính; Nhà nước cần làm tốt công tác hoàn thiện thể chế kinh tế và cải cách hành chính để tạo môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi ■